

Fogyasztóvédők Országos Egyesülete
2016 Leányfalu, Móricz Zsigmond út 132.

www.foved.hu, foved@foved.hu

Dr. Nagy Róza közigazgatási államtitkár asszony részére

Közigazgatási Államtitkárság
Nemzetgazdasági Minisztérium

Tisztelt Államtitkár Asszony!

A Fogyasztóvédők Országos Egyesülete köszönettel vette a Magyarország IV. középtávú fogyasztóvédelmi politikája megvalósítására irányuló, 2011-2014 közötti időszakra szóló feladatterv végrehajtásához szükséges kormányzati intézkedésekről szóló előterjesztés tervezetét.

Az előterjesztésben foglaltakra az alábbi

észrevételeket

tesszük.

Amint az szervezetünk már korábban is kifejtette, támogatjuk a **megújulás jegyében történő változtatásokat**, mivel nem kétséges, hogy a fogyasztóvédelem a jelenlegi helyzetéből csak radikális változtatásokkal léphet tovább. Ennek kapcsán szükséges a fogyasztóvédelemnek **új alapokra helyezése**. De **ismét kiemeljük**, hogy a célok, mint például a gazdasági növekedés megindítása, életkörülmények javulása, valamint a fogyasztásra fordítható javak növekedése mind értékesek, azonban szükséges, az eszközrendszer biztosítása is ahhoz, hogy azok a jövőben **valódi eredményekkel párosuljanak**.

És itt mindjárt előljáróban két olyan kérdést kell felvetnünk, amelyek megoldása vagy megoldatlansága véleményünk szerint eleve determinálja a továbbiakat. E két kérdés pedig a **békéltető testületek és a fogyasztóvédelemmel foglalkozó civil szervezetek működéséhez biztosított állami támogatás**. Öröm szervezetünk számára, hogy a békéltető testületek idén esedékes választása során több szervezetbe is tagokat delegálhattunk, azonban látva a költségvetésben e célra előirányzott **forrást aggodalommal tekintünk e hatékony fogyasztói jogérvényesítési lehetőség jövője elé**.

Nemkülönben a fogyasztóvédelemmel foglalkozó civil szervezetek lehetőségeit sem látjuk, hiszen ahogy a feladatterv is hosszabb időre szól, **e szervezetek működését és feladatait is célszerű lenne hosszabb időszakra tervezni.** És itt éppen arról van szó, hogy amennyiben egy civil szervezet bizonyos feladatokat hatékonyan meg tud oldani, akkor ne kerüljön lehetetlen helyzetbe, mert nem tud finanszírozási forrást találni.

Nem lenne szerencsés – és a fogyasztók széles köre nem is vállalja – hogy az érdekei védelméért anyagiakat áldozzon, tehát az e téren működő civil szervezetek tagjai olyan aktivisták, akik elhivatottsággal végzik a tevékenységet. Azonban az önkéntes munkának is vannak korlátai.

Ugyanakkor maradéktalanul egyetértünk azzal, hogy **a támogatási összegek felhasználása hatékony legyen** és, hogy a kormányzat a jövőben nem engedi az állami pénzek felesleges elfolyását, amíg valódi tevékenység nem áll a pályázók mögött. A szervezet tevékenységében a szakmaiságnak kell érvényesülnie, célként pedig a fogyasztók tényleges és közvetlen elérése. **Ösztönözni kell a civil fogyasztóvédelmi szervezetek egymást erősítő együttműködését.** A Fogyasztóvédők Országos Egyesülete ezen alapelveket szem előtt tartva szervezte eddigi tevékenységét is, kampányaival meghatározott fogyasztói kört kívánt elérni, (pl. diákok) és nem egyszer más fogyasztóvédelmi civil szervezettel közösen lépett fel. (Pl. Sziget Fesztivál)

Ismét felvetjük, hogy a **békéltető testületek hatáskörére vonatkozó szabályozást át kellene tekinteni,** és a társasházban lakók és egyebek mellett a sok esetben kényszervállalkozó mikro-vállalkozások szempontjából is jelentősége lenne a fogyasztói szerződésre vonatkozó törvényhely megváltoztatásának, ami így nem csak a ma még „kirekesztett” fogyasztók (pl. távhőszolgáltatást igénybe vevők) számára teremtene kedvezőbb helyzetet.

Továbbá a bíróságok leterheltsége okán célszerű lenne a polgári perrendtartás módosítása is oly módon, hogy bizonyos értékhatár alatti fogyasztói jogviták esetén a perindítást kötelezően előzze meg a békéltető testület eljárása. Ehhez szükséges az is, hogy a vállalkozások együttműködési kötelezettsége ne szankció nélküli jogszabályi rendelkezés legyen. Ez utóbbira a kormányhatározat tervezet is utal. Meg kell teremteni ugyanis a lehetőséget, hogy a **fogyasztóvédelmi hatóság fogyasztóvédelmi eljárást indítson, ha a vállalkozó megsérti a békéltető testületekkel szemben fennálló, a Fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényben (a továbbiakban: Fgytv.) taglalt kötelezettségeit.**

Javasoljuk tehát a kormányhatározat kiegészítését.

A fentieket előrebocsátva **egyetértünk a tervezet célkitűzéseivel, és támogatjuk azokat,** mert mint az az összefoglalt eredményekből kitűnik, a rövid és hosszú távú hatások kapcsán mind a fogyasztók, mind pedig a vállalkozások számára várhatóan előnyöket hoznak.

Szükség van arra, hogy a **fogyasztóvédelmi előírásokat felülvizsgálják** és a fogyasztóvédelem területén kiszámítható, átlátható jogszabályi környezet kerüljön kialakításra. Ennek során azonban nem a szokásos „felülvizsgálatot” kellene elvégezni, hanem a fogyasztóvédelmi politikai szemléletváltás során **egyformán magas szintű védelem jogszabályi rendszerét kell kidolgozni** azért, hogy a fogyasztó, bárhol is vásároljon, egyformán hatékony védelemben részesülhessen.

Ismét felhívjuk a figyelmet arra, hogy a fogyasztói jogokat a polgári gondolkodásmód immanens részévé kell tenni! A piac és a fogyasztás működésének vizsgálatokor a **fogyasztót kell a vizsgálatok és az ezzel kapcsolatos törekvések epicentrumába** állítani. Álláspontunk szerint a téren célszerű a **széles körű társadalmi egyeztetés** azért, hogy a kellő mennyiségű konzultáció és tapasztalatcsere biztosítsa az új jogszabályok hatékonyságát. A társadalmi egyeztetés során pedig **kiemelt szerepet kell biztosítani a fogyasztóvédelmi társadalmi szervezeteknek.**

Nem kétséges, hogy a **piacfelügyeleti ellenőrzéseket** valóban **erősíteni szükséges** azért, hogy megakadályozzuk a fogyasztók egészségére és biztonságára veszélyt jelentő árucikkek hazai piacon való megjelenését, mind az élelmiszerek, mind az egyéb termékek vonatkozásában. A fogyasztóknak ugyanis **elementáris érdekük fűződik ahhoz, hogy ilyen fogyasztási cikkek ne kerüljenek a piacra**, illetve ennek megtörténte esetén hatékony és haladéktalan intézkedés szülessen a mihamarabbi forgalomból való kivonás ügyében.

A fogyasztóvédelmi tájékoztatás és felvilágosítás területi szintjeit illetően **támogatjuk a fogyasztóvédelmi tevékenységek rendszerének megfelelő kidolgozását.** Ez azért fontos, mert csak is a nemzeti, regionális és helyi szinteken történő, egymással koherens fogyasztóvédelmi tájékoztatás és felvilágosítás lehet az az eszköz, amely biztosítja, hogy hazánk elmaradottabb régióiban is ugyanolyan tudatosak és magabiztosak legyenek a fogyasztók, mint a fejlettebb területeken.

Az **állami fogyasztóvédelem kapcsán a hatóságokra kiemelt felelősség hárul**, hiszen ezek rendelkeznek a megfelelő jogszabályokkal azért, hogy a prevenció és a represszió eszközét kombinálva többféle módon is fellépjenek a fogyasztói érdekek védelmében. Megjegyezve, azt, hogy a Politika azon célját hogy „*a kis- és középvállalkozásokkal szemben alkalmazott jogalkalmazói gyakorlat kiterjesztése indokolt valamennyi fogyasztóvédelmi hatáskörrel rendelkező hatóságra – természetesen a konkrét szabályozási tárgykörre vonatkozó jogalkotói célkitűzések figyelembevételével mellett -, ennek lényege, hogy a hatóság első körben, kisebb súlyú jogsértések esetén nem szab ki pénzbírságot, hanem él a figyelmeztetés lehetőségével, illetve azokkal az alternatív eszközökkel, amelyek segítségével valószínűsíthetően ugyanazt a célt éri el, mint a bírsággal*” csak abban az esetben tartjuk helytállóknak, ha azokat, mikro- és kisvállalkozásokra vonatkoztatjuk.

Az 50 főnél többet foglalkoztató közép vállalkozással szemben a fogyasztóvédelem terén más elvárásoknak kellene érvényesülnie. Így pl. a munkavédelmi szakfeladat ellátására vonatkozó vállalkozói kötelezettséghez hasonlóan ilyen vállalkozások esetén elő lehetne írni szakképzett fogyasztóvédelmi munkatárs kijelölését is.

Az előbbieken említetteken kívül **pozitívnak tartjuk az alternatív és preventív hatású eszközök alkalmazásának igényét**, így a pozitív lista, valamint a fogyasztóbarát embléma további erősítését. Véleményünk szerint a Politika céljával nincs összhangban a Kormányhatározat 1.3. pontja, ha az nem valamennyi fogyasztóvédelmi hatóságra vonatkozik.

Maradéktalanul egyetértünk azzal, hogy a *„hatósági vizsgálatoknál különösen fontos koncentrálni a termékbemutatókkal egybekötött kirándulások szervezésének ellenőrzésére, a gyógyszerekkel és gyógyhatású készítményekkel, gyógyhatásúnak mondott termékekkel, étrend-kiegészítőkkel, gyógyászati segédeszközökkel összefüggő kereskedelmi- és marketingtevékenység vizsgálatára, az időskori ellátást biztosító szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások szerződési feltételeinek vizsgálatára, az energiaszolgáltatók számlázási gyakorlatának kiemelt ellenőrzésére.”*

Javasoljuk ezen feladatnak és az ellenőrzések tapasztalatai alapján esetleg szükséges kormányzati intézkedéseknek - jogalkotási feladatoknak – megjelenítését a Kormányhatározatban.

Ugyancsak egyetértünk a fogyasztóvédelmi tárgyú jegyzői hatáskörök fogyasztóvédelmi hatósághoz való telepítésével, mert egyetértünk azzal a megállapítással, hogy ezáltal a fogyasztóvédelmi hatóság valóban átfogó ellenőrzéseket végezhet, illetve hatásköre kiterjed olyan területekre is, ahol ez idáig az ellenőrzés lehetőségének hiánya korlátozta a hatékony fellépés lehetőségét. A Kormányhatározatban nem találtuk meg az erre utaló hatásvizsgálat elvégzésére vonatkozó feladatot, a változtatás tervezett határidejét.

Igen jelentős probléma az illegális tevékenység folytatása, amely nem egyszer a határon túl távollevők közötti értékesítési formában is fellelhető. A nemzetgazdaság szempontjából is igen jelentős kérdés is elsikkad: A Politika ugyan tartalmazza hogy középtávon indokolt átgondolni a fogyasztóvédelmi hatóság felruházását valódi általános hatáskörrel. A hatósági hatáskörre vonatkozó szabályok áttekintéskor ki kell dolgozni azokat a jogszabály-módosítási javaslatokat is, amelyek feloldják azokat a korlátokat, amelyek jelenleg akadályozzák az **illegális tevékenységekkel** szembeni hatékony állami fellépést - pl.: a kiszabható pénzbírság összegének megfelelő visszatartó erejűnek kell lennie, továbbá az eljáró hatóságok hatáskörének, feladatainak pontos meghatározása szükséges -, legyen szó kereskedelmi vagy szolgáltatói tevékenységről, utazásszervezésről vagy a feketegazdaság egyéb „ágazatairól”. A Kormányhatározat azonban itt sem jelöli meg, hogy melyik kormányzati szerv a felelős a megoldás előkészítéséért. Megjegyezzük, hogy ezt a kérdést kiemelten kellene kezelni, éppen az internetes kereskedelem terjedése miatt.

Kiemelten támogatjuk a Kormányhatározat tervezet 3.3 pontja szerinti **kampányok indítását, melyek az átlagfogyasztókon kívül a kiszolgáltatott fogyasztói rétegekhez is szólnak.** Megjegyezzük, hogy **szükséges lenne a vállalkozói oldal képzésekbe történő bevonása is,** hiszen tapasztalatunk szerint sok esetben a tájékozatlanság az oka annak, hogy a vállalkozás jogszabály követően járjon el, például a fogyasztói jogvitát a szavatossági jogszabályoknak megfelelően rendezze. Indokolt lenne az alapfokú fogyasztóvédelmi ismeretek oktatása a vállalkozások részére.

Figyelembe véve a tervezet taglalt célkitűzéseit, **a Fogyasztóvédők Országos Egyesülete általánosságban egyetért az előterjesztésben foglaltakkal és azokat támogatja.** Észrevételeink, **javaslataink** arra irányulnak, hogy valóban a gyakorlatban is hatékony – a polgárok számára is észrevehetően jobb színvonalú – fogyasztóvédelmi politika kerüljön kialakításra és a végrehajtásához **szükséges kormányzati intézkedések pontosan legyenek meghatározva.**

Fentiek alapján ezúton **javasoljuk a kormányhatározat alábbi pontokkal történő kiegészítését:**

- *A tudatos fogyasztóvá válás elősegítése a gyermekkorúak, a tanköteles korúak körében kiemelt feladat. Ennek érdekében szükséges a fogyasztóvédelmi ismeretek oktatása gyakorlati tapasztalatainak megvizsgálása, és annak alapján a fogyasztóvédelmi oktatás metodikájának esetleges megváltoztatása.*
- *Célzott kampányokkal erősíteni a fiatalok tudatosságát az egészséges életmód és táplálkozást illetően.*
- *A fogyasztóvédelmet érintő jogszabályok teljes körű felülvizsgálata és annak eredményeként a szükséges módosítások megtétele.*
- *A békéltető testületek anyagi forrásainak megfelelő időben és mértékben történő biztosítása.*
- *A fogyasztóvédelmi társadalmi szervezetek anyagi forrásainak megfelelő időben és mértékben történő biztosítása.*
- *Felül kell vizsgálni, a békéltető testületek hatáskörére és a fogyasztói szerződésre vonatkozó szabályokat annak érdekében, hogy a mikrovállalkozások egyes esetekben, továbbá a társasházak tulajdonosai – ha a szolgáltatásnak tényleges igénybevevői - mint használók is jogvitájuk rendezésére igénybe vehessék a békéltető testület eljárását.*

- *A bíróságok terheinek csökkentése érdekében meg kell vizsgálni a kis értékű fogyasztói jogviták esetén a perindítás előzetes közvetítői eljárás igénybevételéhez való kötését.*
- *A Kormányhatározat tervezet 1.3. pontjának kiegészítését javasoljuk, úgy hogy a módszer valamennyi fogyasztóvédelmi jogosítvánnyal rendelkező hatóságra vonatkozzon.*
- *A hatósági vizsgálatoknál különösen fontos koncentrálni a termékbemutatókkal egybekötött kirándulások szervezésének ellenőrzésére, a gyógyszerekkel, és gyógyhatású készítményekkel, gyógyhatásúnak mondott termékekkel, étrend-kiegészítőkkel, gyógyászati segédeszközökkel összefüggő kereskedelmi- és marketingtevékenység vizsgálatára, az időskori ellátást biztosító szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások szerződési feltételeinek vizsgálatára, az energiaszolgáltatók számlázási gyakorlatának kiemelt ellenőrzésére. Az ellenőrzések tapasztalatai alapján a vonatkozó szabályok felülvizsgálatával és indokolt módosításával törekedni kell a fogyasztók fokozottabb védelmére.*
- *Ki kell dolgozni azokat a jogszabály-módosítási javaslatokat is, amelyek feloldják azokat a korlátokat, amelyek jelenleg akadályozzák az illegális tevékenységekkel szembeni hatékony állami fellépést*
- *Meg kell vizsgálni különösen a mikro- és kisvállalkozások részére fogyasztóvédelmi képzés lehetőségét.*

Budapest, 2011. november 28.

Tisztelettel:

Dr. Horváth György
elnök
Fogyasztóvédők Országos Egyesülete